

Šance je třeba aktivně vytvářet

02.Června 2004 Antonín Kazda

V sobotu jsem si v dánských novinách Jyllandsposten přečetl interview s jednou majitelkou firmy na distribuci luxusní kosmetiky. Zaujal mě víc než rozhovor Renaty Kalenské s místopředsedou vlády a ČSSD Grossem v Lidových novinách z téhož dne.

Úspěšná podnikatelka na rozdíl od úspěšného politika mluvila jasně, odpovídala na položené dotazy a říkala věci, které stojí za to si zapamatovat. Mj. řekla, že šance nejsou něco, co k nám přijde – šance si musíme vytvářet. Nemyslím si, že týž výrok jde aplikovat na chování států – ale stát by měl vytvářet šance pro své občany, resp. jim je nebrat. V podstatě naplňovat volební heslo ODS – stejné šance pro všechny.

Pravicový politik usiluje o co nejmenší roli státu v životě jednotlivce a o poskytnutí šance lidem uskutečnit jejich představy. Díky rozvoji soukromé ekonomiky stát dle pravicového politika (a skutečnosti) přes nízké daně získá dostatek příjmů do státní pokladny pro financování těch (minimálních) služeb, které zajistí efektivněji než jiné subjekty. Dává lidem šanci, aby realizovali své sny (včetně těch ztřeštěných), pokud tím nešlapou po základních právech ostatních.

Levicový politik typu Špidlova ministra chce také dávat šanci – ale státu, resp. šanci na přežití levicové vládě. Vysokými daněmi pěstuje klientelismus nižší a střední třídy a mírou účasti v podnikatelských a jiných institucích klientelismus stranické hierarchie. Jaký je strategický zájem státu na podnicích typu České aerolinie, nebo Budějovický Budvar? Žádný.

Na rozdíl od doporučení OECD ministři a jejich poradci tvrdí, že daňové zatížení je v Česku nízké a pod hlavičkou Evropské unie zvyšují daně a odvody tak, aby pro jednotlivce byl český vstup do Evropy co nejméně výhodný. Jejich Evropa pro lidi se zdá být Evropou šancí pro politické a byrokratické elity, Evropou daní, místo Evropy svobody a prosperujících ekonomik. Má někdo na rozdíl od české vlády odvahu a schopnost budovat takovou, tj. zdravou Evropu?

Z rozhovoru R. Kalenské s Grossem jsem si přeci jen jeden výrok zapamatoval. Budu-li jemně parafrázovat, je podle Grosse vždy jednodušší být úspěšnou opozicí než úspěšnou vládou. Poučení pro dnešní opozici – pokud se má změnit vláda, je třeba být úspěšnou opozicí. Připravenou opozicí. Opozicí s expertními týmy připravujícími jednotlivé odborné mluvčí. Opozicí ochotnou investovat do přípravy svých představitelů, stejně jako podniky investují do vzdělání zaměstnanců. Opozicí, jejíž zástupci při rozhovorech v médiích hovoří stejně jasně jako ona dánská distributorka kosmetiky, odpovídají věcně na dotazy a přinášejí nápady, které stojí za to si zapamatovat.